

22. 5. 2018

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Limity zpravodajské licence při zveřejňování fotografií osob

Přijdeme na ochutnávku vín a provozovatel vinotéky bude o ochutnávce referovat na svých webových stránkách. Je v těchto případech zveřejněné fotky oprávněné a z jakého titulu?

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ
KŘÍŽ A PARTNEŘI

Při fotografování osob a nakládání s fotografiemi osob jako obecné východisko platí, že vyfotografovat a užít fotku jiné osoby lze jen s jejím souhlasem. Zákon rozlišuje možnost vyfotografovat osobu, tedy možnost zachytit její podobu dle ust. § 84 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku ve znění pozdějších předpisů, a možnost šířit dále zhotovenou fotografií, která již obsahuje tzv. podobiznu vyfotografované osoby dle ust. § 85 občanského zákoníku. Obojí lze obecně jen se souhlasem a k obojímu existují samozřejmě určité výjimky. Souhlas s focením nemusí být písemný, postačí konkludentní, s klasickým rizikem sporu o to, zda souhlasu konkludentně udělen byl a v jakém rozsahu. Ohledně šíření fotografie platí nevyvratitelná domněnka pro případy, kdy samotný souhlas s focením dovodit lze. Je-li souhlas s focením dán, nebo jej lze dovodit, pak dle ust. § 85 odst. 2 občanského zákoníku platí, že dotyčný svolil i k dalšímu šíření v obvyklém předvídatelném rozsahu.[1] Co bude moci být v každé situaci vztáhnuo pod obvyklý a předvídatelný rozsah může být opětovně sporné dle konkrétní skutkové situace.

Jako jedna z výjimek pro fotografování a užití fotky bez souhlasu například platí, že tento postup bez souhlasu je možný „pro tiskové, rozhlasové, televizní nebo obdobné zpravodajství“ dle ust. § 89 občanského zákoníku. Tuto výjimku je však možné využít jen přiměřeným způsobem jak je zmíněno v ust. § 89 o.z. a následně i obdobně v ust. § 90 o.z. Podmínka využití jen přiměřeným způsobem však dle ust. § 90 občanského zákoníku platí i pro fotografování a užití fotky se souhlasem.

Přijdeme tedy na ochutnávku vín a na stránkách vinařství budou druhý den naše fotky se zmínkou o celé události. Mohlo jít o fotografování se souhlasem nebo v rámci zákonné výjimky o zpravodajství?

Háčkem výjimky pro zpravodajství je okolnost, že výjimka tu výslovně staví na pojmu zpravodajství, nikoli jen na pojmu svobody slova, zde tedy především možnosti šířit své názory a svá tvrzení. Svodu slova lze vykonávat s šířením fotografií například i v rámci vystupování ve věcech veřejného zájmu dle ust. § 88 o.z., zde se však již nejedná o zákonnou výjimku pro zpravodajství.

Rozsah samotného pojmu zpravodajství může zahrnovat široký rozsah možností, zákon jen příkladmo přímo udává klasické zpravodajství tiskové, rozhlasové a televizní, další formy lze tedy uvažovat také, samozřejmě včetně rozšířeného zpravodajství na internetu. Stále se však musí jednat v jádru

věci o zpravodajství.

Bližší výklad pojmu zpravodajství lze z dostupné judikatury odvodit jen zčásti. Dle komentářové literatury tak platí, že „Užitý pojem "zpravodajství" představuje činnost, při níž je referováno o skutečnostech reálného světa.“ (viz JUDr. Pavel Pavlík, komentář k ust. § 89 v ASPI). Rozsáhlejší judikatura k pojmu zpravodajství je navázána spíše na výklad k možnosti uplatňování práva na svobodu projevu než na samotný obsah pojmu zpravodajství. Z judikatury tak lze nepřímou dovést, že obsahem zpravodajství by mělo být informování o věcech veřejného zájmu, tedy především informování sloužící k veřejné diskusi a svobodnému utváření názorů. Judikatura v částečně jiných souvislostech dovozuje, že veřejným zájmem definičně není zájem soukromý, tedy zájem například zájem na udržení či zvýšení prodejnosti výrobku či služby (viz rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 28 Cdo 4755/2009).

Lze také odkázat na právní slovník, který stručně, zřejmě však výstižně vykládá, že veřejným zájmem je „druh zájmu, který je obecně prospěšný (zejména zájem státu či jiné veřejnoprávní korporace), opak čistě soukromého zájmu. Uplatňuje se v tvorbě, interpretaci a v aplikaci práva, zvláště jako jeden ze dvou důvodů zákonné limitace základních práv a svobod. Protože se jedná o jeden z právních pojmů s neostrým významem, měl by být v zákonech blíže specifikován či definován.“ (viz GERLOCH, Aleš. Veřejný zájem. In: Právní slovník. 3. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2009.)

V neposlední řadě komentářová literatura doplňuje, že zpravodajství může být co do četnosti jak pravidelné, tak i na zpravodajství jednorázové. Bude však moci být takto definovaným zpravodajstvím stále i náš vinař v rámci zpráv o své akci? Zřejmě obtížně. Záleželo by zřejmě, jak jsou jeho zprávy časté, jakou veřejnost oslovují a co bývá obsahem těchto zpráv. Vše nasvědčuje tomu, že definičně může být informování o činnosti vinařství třeba i bohudíkem, avšak stále jen soukromou aktivitou sledující vlastní vinařův zájem cílící sice nepřímou, ale stále na podporu jeho jména a jeho služeb. Zřejmě k jinému závěru by bylo možné dospět u subjektu, u kterého je možné dovést povinnost informovat o své činnosti.

Vinaři však hlava problémem ztěžknout zřejmě nemusí, neboť by souhlas s fotografováním mohl dovést v mnoha případech již ze samotné účasti dotyčného na akci a nejlépe i výslovným pózováním zobrazených osob při fotografování.

Nicméně právní režim fotografování a užití fotografií se souhlasem a fotografování a užití fotografií na základě zpravodajské licence bude odlišný. Předně bude třeba souhlas skutečně z něčeho odvést, nejčastěji ze samotného chování osoby. Užití fotek na základě souhlasu je také limitováno možností zobrazeného kdykoli svůj souhlas odvolat.

Vhodným doplněním je posouzení možnosti zveřejňování a uchovávání shodných fotek z hlediska ochrany osobních údajů. Dle článku 6 odst. 1 písm. a) GDPR[2] platí, že s osobním údajem lze předně pracovat, pokud je dán souhlas dotčené osoby. Nicméně tento souhlas by měl být uvažován až tehdy, pokud není dán výslovný zákonný důvod ke zpracování, jako například výkon tzv. oprávněného zájmu dle čl. 6 odst. 1 písm. a) GDPR.

Základní systematika souhlasu a zákonných důvodů, resp. výjimek, může být spatřována jako velmi obdobná jak v občanského zákoníku, tak v právní úpravě GDPR. Úprava GDPR však zákonný důvod výslovně upřednostňuje. Právní úprava občanského zákoníku a GDPR jsou v zásadě odlišné úpravy různé problematiky jiných právních institutů. Bylo by však zřejmě logicky rozporné, kdyby v rámci GDPR bylo posouzeno nakládání s fotkami jako výkon oprávněného zájmu a v rámci práva na podobu a podobiznu dle občanského zákoníku jako nakládání se souhlasem dotyčné osoby. Při posuzování

této problematiky se proto zřejmě jeví jako vhodné uvažovat i o určité přednosti užití zákonné licence v rámci práva na podobu dle občanského zákoníku před možností užití se souhlasem, neboť související posuzování možnosti nakládání s fotkami jako osobními údaji takový srovnatelný postup obsahuje a nebylo by vhodné, aby docházelo k jinému závěru o oprávněnosti nakládání s fotkou jako osobním údajem než oprávněnost užití fotografie v rámci práva na podobu dle občanského zákoníku.

JUDr. Martin Valoušek

[Advokátní kancelář Kříž a partneři s.r.o.](#)

Rybná 9
110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 819 334

Fax: +420 224 819 343

e-mail: info@ak-kp.cz

[1] „Cit. § 85 odst. 2 o.z.: „Svolí-li někdo k zobrazení své podoby za okolností, z nichž je zřejmé, že bude šířeno, platí, že svoluje i k jeho rozmnožování a rozšiřování obvyklým způsobem, jak je mohl vzhledem k okolnostem rozumně předpokládat.“

[2] Nařízení (EU) 2016/679 (GDPR).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Vybrané otázky poskytování zdravotních služeb na dálku](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Ombudsman na Maltě - základní parametry a role. A v čem bychom se mohli poučit i my v Česku?](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Rozhovor s JUDr. Veronikou Janoušek Rudolfovou, samostatnou advokátkou specializující se na sportovní právo](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Fotbaloví agenti vs. FIFA ve světle stanoviska generálního advokáta Soudního dvora Evropské unie](#)